

Spis treści

Wstęp	9
-------------	---

I. Procesy globalizacji gospodarki światowej

1. Globalizacja gospodarki światowej	17
1.1. Pojęcie procesu globalizacji i jego geneza	17
1.2. Cechy globalizacji	25
1.3. Mierniki globalizacji	28
1.4. Globalne współzależności i oddziaływania	32
1.5. Korzyści i koszty globalizacji	34
2. Podmioty gospodarki światowej	42
2.1. Internacjonalizacja przedsiębiorstw krajowych	43
2.2. Korporacje transnarodowe	47
2.3. Gospodarki narodowe	49
2.4. Międzynarodowe ugrupowania integracyjne	50
2.5. Międzynarodowe organizacje gospodarcze	51
3. Korporacje transnarodowe jako siła napędowa procesu globalizacji	53
3.1. Istota i charakterystyka korporacji transnarodowych	53
3.2. Korporacje transnarodowe krajów rozwiniętych	57
3.3. Korporacje transnarodowe krajów rozwijających się	64
4. Globalizacja rynków towarowych i usługowych	69
4.1. Międzynarodowy podział pracy	69
4.2. Struktura i dynamika międzynarodowego handlu towarowego	72

4.3. Usługi w handlu międzynarodowym	79
4.4. Liberalizacja handlu światowego w GATT/WTO	86
5. Konkurencyjność międzynarodowa	96
5.1. Istota konkurencyjności międzynarodowej	96
5.2. Poziomy konkurencyjności międzynarodowej	98
5.3. Przemiany konkurencyjności międzynarodowej w dobie globalizacji i regionalizacji	99
6. Innowacyjność w erze globalizacji	108
6.1. Innowacyjność jako wyzwanie globalizacji	108
6.2. Taksonomia globalizacji innowacji	113
6.3. Innowacyjność w Unii Europejskiej, Stanach Zjednoczonych i Japonii — analiza porównawcza	117
7. Globalne rynki finansowe	122
7.1. Globalizacja rynków finansowych	122
7.2. Międzynarodowe przepływy kapitału	127
7.3. Międzynarodowy rynek pieniężny	130
7.4. Międzynarodowy rynek kapitałowy	131
7.5. Globalizacja systemów bankowych	132
7.6. Rola MFW wobec wyzwań globalizacji rynków finansowych	135
8. Globalne powiązania rynków pracy	140
8.1. Ewolucja i segmentacja rynku pracy	140
8.2. Przyczyny rozwoju globalnego rynku pracy	142
8.3. Międzynarodowe przepływy zasobów pracy	144
8.4. Ilościowe i jakościowe zmiany popytu na pracę jako efekt globalizacji	146
9. Kultura w warunkach globalizacji	149
9.1. Istota kultury w globalnej gospodarce	149
9.2. Dyfuzja kultur, wpływ procesów globalizacji na kultury	156
9.3. Wymiary kultury	159

II. Procesy regionalizacji gospodarki światowej

10. Regionalizacja i regionalizm w gospodarce światowej	169
10.1. Istota regionalizmu i regionalizacji	169
10.2. Typy i formy integracji gospodarczej	174
10.3. Przesłanki i warunki integracji gospodarczej	178

10.4. Efekty integracji gospodarczej	180
10.5. Główne koncepcje integracji gospodarczej	188
11. Regionalizm a multilateralizm	191
11.1. Podstawa prawna regionalnych porozumień handlowych	191
11.2. Proliferacja ugrupowań integracyjnych	195
11.3. Fale regionalizmu	199
11.4. Alternatywa: regionalizm czy system wielostronny	202
12. Procesy integracyjne na kontynencie europejskim	211
12.1. Unia Europejska	211
12.2. Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu	219
12.3. Europejski Obszar Gospodarczy	227
13. Procesy integracyjne na kontynentach amerykańskich	233
13.1. Procesy integracyjne w Ameryce Północnej	233
13.2. Integracja w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach	248
13.3. Koncepcja rozwoju ogólnoamerykańskiej współpracy regionalnej	257
14. Kraje Azji i Pacyfiku w procesie integracji	263
14.1. Integracja gospodarcza w Azji Południowo-Wschodniej	263
14.2. APEC i koncepcja otwartego regionalizmu	268
14.3. Nowy regionalizm azjatycki	272
14.4. Procesy integracyjne państw Pacyfiku	277
14.5. Strefa wolnego handlu Australii i Nowej Zelandii	279
15. Integracja regionalna na Bliskim Wschodzie i w Afryce	291
15.1. Procesy integracyjne na Bliskim Wschodzie	291
15.2. Afrykańskie ugrupowania integracyjne	296
15.3. Idea pogłębiania integracji w ujęciu afrykańskim	302
16. Przykłady innych porozumień integracyjnych	307
16.1. Specyfika porozumień integracyjnych na obszarze WNP	307
16.2. Ponadregionalny wymiar integracji gospodarczej	310
16.3. Strefa Wolnego Handlu Australii i Stanów Zjednoczonych	314
Bibliografia	323
Wykaz skrótów	339

Podręcznik obejmuje wiedzę na temat globalizacji i regionalizacji.

Autorzy zaprezentowali:

- proces globalizacji gospodarki światowej,
- podstawowe podmioty gospodarki światowej,
- korporacje transnarodowe jako siłę napędową procesu globalizacji,
- problem konkurencyjności międzynarodowej,
- innowacyjność w erze globalizacji,
- globalne rynki finansowe,
- globalne powiązania rynków pracy,
- zagadnienie kultury w warunkach globalizacji,
- regionalizację i regionalizm w gospodarce światowej,
- regionalizm a multilateralizm,
- najważniejsze funkcjonujące ugrupowania integracyjne na poszczególnych kontynentach.

Głównymi zaletami podręcznika są:

- całościowe ujęcie problematyki globalizacji i regionalizacji na podstawie najnowszych danych statystycznych, ilustrowane wieloma przykładami;
- przedstawienie wielu porozumień integracyjnych, które dotychczas nie były analizowane w polskiej literaturze ekonomicznej;
- liczne ramki ułatwiające przyswojenie ważnych pojęć i zagadnień.

Książka została stworzona jako główny podręcznik dla studentów (I, II i III stopnia) kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze (MSG) dla obowiązującego przedmiotu globalizacja i regionalizacja w gospodarce światowej, a także dla studentów kierunków międzynarodowe stosunki gospodarcze i ekonomia jako podręcznik uzupełniający. Z podręcznika korzystać mogą też studenci integracji, zarządzania, socjologii, demografii, politologii. Książka jest również dobrym uzupełnieniem wiedzy zarówno dla polityków, jak i urzędników państwowych oraz wszystkich osób zainteresowanych funkcjonowaniem współczesnego świata.

Autorami podręcznika są pracownicy naukowo-dydaktyczni Zakładu Międzynarodowych Stosunków Ekonomicznych Uniwersytetu Gdańskiego.